

Political Science-paper -II

Part 07²

Con.-65-JL-975-07.

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) एकूण पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक विभागातून किमान दोन प्रश्न असावेत.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण)

(३) दोन्ही विभागांच्या उत्तरपत्रिका एकत्र बांधा.

विभाग १

१. भारतीय राज्यघटनेची उद्देश्यपत्रिका काय आहे ? भारतीय राज्यघटनेच्या तत्वज्ञानाची चर्चा करा.

२. भाष्य करा :-

- (१) समानतेचा हक्क
- (२) स्वातंत्र्याचा हक्क

३. भारतीय राजकारणातील राष्ट्रपतीच्या भूमिकेचे मूल्यांकन करा.

४. स्वतंत्र न्यायालयाचे महत्त्व स्पष्ट करा. भारतीय राज्य घटनेत न्यायालयाचे स्वातंत्र्य कसे संरक्षित केले आहे ?

५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-

- (अ) ४२ वी घटनादुरुस्ती
- (ब) संसदेचा न्हास
- (क) मार्गदर्शक तत्त्वे
- (ड) मूलभूत कर्तव्ये.

विभाग २

६. भारतीय संघराज्याच्या एकात्मक स्वरूपाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

७. भारतीय राजकीय संस्कृतीची तपशिलवार चर्चा करा.

८. भारतातील पक्ष पद्धतीची मुख्य वैशिष्ट्ये नमूद करा.

९. भारतीय मतदारांच्या वर्तनावर परिणाम घडवून आणणाऱ्या विविध घटकांची चर्चा करा.

१०. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-

- (अ) राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण
- (ब) भारतीय राजकारण आणि जाती व्यवस्था
- (क) भारतातील प्रादेशिकतावाद
- (ड) निवडणूक सुधारणा.

Con/65-07.

JL-975

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

- N.B. : (1) Attempt **any five** questions, of which atleast **two** questions should be from **each section**.
(2) All questions carry **equal marks**. (20 marks each)

Section I

1. What is preamble ? Discuss the philosophy of Indian constitution.
2. Comment on :
 - (a) Right to equality and
 - (b) Right to freedom.
3. Explain the role of President of India in Indian politics.
4. Explain the necessity of Independence of judiciary ? Discuss the provisions made in Indian constitution to secure it.
5. Write short notes : (any two)
 - (a) 42nd amendment
 - (b) Decline of Parliament
 - (c) Directive principles
 - (d) Fundamental Duties.

Section II

6. Discuss the unitary features of the federal constitution of India.
7. Write a critical note on the Indian political culture.
8. Discuss the salient features of the Indian party system.
9. Explain the various factors which influence voting behaviour in India.
10. Write short notes (any two) :
 - (a) Criminalization of politics
 - (b) Caste and polities in India
 - (c) Regionalism in India
 - (d) Electoral reforms.

[TURN OVER]